

ROČNÍK LVIII

PROSINEC 2003

12

HILAS PRAVOSLAVÍ

OBSAH

VÁNOČNÍ POSELSTVÍ POSVÁTNEHO SYNODU PRAVOSLAVNÉ CÍRKVE V ČESKÝCH ZEMÍCH A NA SLOVENSKU _____	3
SVÁTEK APOŠTOLŮM ROVNÉHO SV. KNÍŽETE ROSTISLAVA A NÁVŠTĚVA JEHO BLAŽENSTVA METROPOLITY NIKOLAJE _____	4
ZÁVĚR ŽIVOTA SVATÉHO NEKTARIA _____	4
PUTOVÁNÍ ZA KRÁSOU _____ Z pouti na svatá místa Černé Hory	7
SVATÁ VELIKOMUČEDNICE KATEŘINA _____	11
JAK ŽIJEME _____	13
DĚTEM _____	14

Ikona Narození

REDAKČNÍ POZNÁMKA

Srdečně vás drazí otcové, bratři a sestry zdravíme se svátkem Narození Kristova.

Děkujeme vám za vaši přízeň a prosíme vás o vaše svaté modlitby.

Po celý rok jsme se snažili přinášet na stránkách Hlasu pravoslaví co nejzajímavější pravoslavné duchovní čtení. Prosíme také za odpuštění případných nedostatků. Veliký dík patří všem našim přispěvatelům za jejich službu ostatním čtenářům.

Vzhledem k tomu, že minulé tj. listopadové číslo Hlasu pravoslaví, vyšlo v rozšířeném vydání, je číslo prosincové odpovídajícím způsobem zúženo.

Přejeme vám všem, drahým čtenářům a příznivcům Hlasu pravoslaví, radostné prožití krásného svátku Narození Kristova. Prosíme vás upřímně – zachovejte pravoslavnému časopisu přízeň i v novém roce 2004.

vaše redakce

*Foto na titulu:
Putování za krásou
z pouti na svatá místa Černé Hory*

VÁNOČNÍ POSELSTVÍ POSVÁTNEHO SYNODU PRAVOSLAVNÉ CÍRKVE V ČESKÝCH ZEMÍCH A NA SLOVENSKU

„Raduj se, raduj se země, Syn Boží v svět zrodil se!“

O Vánocích nás vždy znovu dojímat Boží sebeponížení: Tvůrce vesmíru se stává člověkem, ba více, stává se dítětem, nemluvnátkem. Jen několik málo řádků v evangeliu vypráví o příchodu Božího Syna na svět, ale těch pár řádků je více čteno, více opakováno než celé ostatní Písmo svaté. To už nejen pro to Boží sebeponížení, ale pro lásku Boží k nám, která z něho vyplývá. Každou část lidského života chtěl prožít s námi, a neprožil-li i lidské stáří, není to Jeho vina. To my jsme ho nenechali je prožít a ještě mladého ukřižovali.

Vánoce, to je Jeho láska k nám vyjádřená Jeho dětstvím. Lidé většinou mají rádi děti, mazlí se s nimi, ale příliš si jich neváží. Dokonce i Ježíšovi učedníci brání dětem, aby k němu přistupovaly nebo k němu byly přinášeny, protože se jim zdá, že budou Ježíše zdržovat a obtěžovat. (Mk 10, 13) Ale Ježíš se proto na učedníky hněvá a napomíná je: „Nechte děti přicházet ke mně, nebraňte jim, neboť takový patří království Boží.“ (Mk 10, 14)

Boží Syn přichází do světa jako dítě, protože ví, že v dětském stavu je cosi, co činí člověka zvláště blízkým Božímu království. Ač ještě nekáže, sám stav dětství je Jeho kázáním. V dětství je bezradnost, důvěřivé odevzdání se rodičům. Dětská bezbrannost a důvěřivé odevzdání se nebeskému Otci provází celý Ježíšův život, ale v Jeho narození a Jeho dětství jsou tyto Jeho vlastnosti nejsrozumitelnější. Každé dítě jako by pak mělo být Jeho apoštolem. Proto je k sobě volá, tiskne je k sobě, klade na ně ruce a žehná jim, ba dokonce je dává za vzor: „Takovým patří království Boží“. A když se Ho učedníci ptají, kdo je vlastně největší v království nebeském, zavolal si dítě, postavil je doprostřed a řekl: „Jestliže se neobrátnete a nebudete jako děti, nevejdete do království nebeského.“ (Mt 18, 3)

Mnozí lidé říkají, že Vánoce jsou svátkem dětí, a když děti vyrostou, jako by ten

svátek v jejich očích pozbyl své důležitosti. Ale Boží Syn se stal přece člověkem pro nás všechny, protože před Bohem, chceme-li mu patřit, zůstat Jeho, musíme zůstat dětmi, Jeho dětmi. Věřit a spoléhat na Jeho lásku jako dítě spoléhá na lásku otce. Vždyť Otec nebeský nás živí jako nebeské ptáky, odívá jako polní lilie a samo nebeské království je dar z Božích rukou. (Mt 6, 26) A to vše nám většinou dává ještě dřív, než Ho poprosíme. Dítě nedělá zlo, protože ho nezná, a nás právě láska k nebeskému Dítěti může zachránit od zla, protože kde je láska, tam nemá místo zlo. Dítě, protože je čisté, je vnímavé k působení Ducha svatého.

Zůstaňme tedy i my před tváří Božího vtělení dětmi - vnímavými k darům Vtěleného Boha, milujícími a oddanými do Jeho lásky, čistými ve svém nově nalezeném anebo nikdy neztraceném dětství před Bohem a uprostřed vánočních dáreků, schopnými vidět Jeho, největší a nejvzácnější dárek, za který nepřestaneme být vděční a který trvale určí směr našeho života.

+ *Nikolaj*
archiepiskop prešovský
metropolita českých zemí
a Slovenska

+ *Kryštof*
archiepiskop pražský
a českých zemí

+ *Ján*
episkop
michalovský

+ *Simeon*
episkop
olomoucko-brněnský

SVÁTEK APOŠTOLŮM ROVNÉHO SV. KNÍŽETE ROSTISLAVA A NÁVŠTĚVA JEHO BLAŽENSTVA METROPOLITY NIKOLAJE

Ve svátek české státnosti 28. října se setkali věřící na Tachovsku v příhraniční západočeské oblasti s nejvyšším představitelem Pravoslavné církve v českých zemích a na Slovensku Jeho Blaženstvem vладыkou Nikolajem, archiepiskopem prešovským a metropolitou českých zemí a Slovenska, v tachovském chrámu sv. Marie Magdaleny.

K setkání došlo v den, který je zároveň dnem apoštolům rovného svatého Rostislava, knížete velkomoravského, k jehož cti před rokem byl posvěcen chrámový svatý prestol. U svatého prestolu sloužili sv. liturgii v jazyce církevněslovanském spolu s Jeho Blaženstvem Vysokopřeosvíceným Nikolajem, vладыka Kryštof, archiepiskop pražský a českých zemí a Přeosvícený vладыka Ján, biskup michalovský a asi 30 duchovních. Při malém vchodu Jeho Blaženstvo metropolita Nikolaj povýšil otce Pavla Celiče, diákona chrámu Zvěstování přesvaté Bohorodice, do hodnosti protodiákona. Za dobré a obětavé služby církvi obdržela stříbrnou medaili Řádu sv. Cyrila a Metoděje sestra Marie Lašková.

Archijerejské božské liturgie se zúčastnili představitelé města Tachova, obcí Lesná, Milíře a Obora, jakož i zástupci ostatních křesťanských církví. Římskokatolickou církev zastupoval místní duchovní a z řezenské diecéze v Bavorsku přijel pan Leonhard Fuchs s chotí a sdružením Ackermann Gemeinde.

Po sv. liturgii pobesedovali vzácní hosté s místními věřícími na společném obědě v agapickém souznění pravoslavných duší.

K večeru Jeho Blaženstvo ještě krátce navštívil chrám a věřící v Milířích.

Následující den 29. října t.r. jednal v pražské rezidenci vладыky Kryštofa Posvátný synod, kterého se účastnili všichni archijerejové naší autokefální církve. Na program byly otázky kanonické, otázky pravoslavné duchovnosti, ale i disciplíny. Zvláštní pozornost byla věnována výstavbě nových chrámů.

Po přátelské večeři se Jeho Blaženstvo metropolita Nikolaj a Přeosvícený vладыka Ján rozloučili a odletěli z Ruzyně na Slovensko.

ÚMR

SVATÝ NEKTARIJ EGINSKÝ VII.

Dar jasnožřivosti

U svatého Nektaria se zpovídaly také osoby duchovní i světské z Athén a Pirea. Ke všem svým duchovním dětem byl přísný, ale vždycky se dovedl vcítit do problému zpovídáného i okolností, které jej ovlivňovaly. Radami provázenými vroucími modlitbami zachránil mnohé. Všem ukazoval správnou životní cestu. Byl obdařen jasnožřivostí a měl prorockého ducha. Uvedme některé příklady.

Otec Filotheos Zervakos se rozhodl po vojenské službě odejít do monastýru. Vладыka Nektarios mu poradil jeden monastýr na ostrově Paros, ale on nesouhlasil. Chtěl jít na Svatou horu Athos. „Jdi, když chceš, stejně se vrátíš na Paros“, řekl mu vладыka. Otec se vypravil s jedním přítelem na Svatou horu. Po

cestě se poklonil sv. Dimitriji Soluňskému na místech jeho mučednické smrti. Turci, kteří v té době ještě vládli v severním Řecku, považovali poutníky za špiony a zatkli je. Po vyšetřování měli být oba popraveni. Hospodin to však na přímluvy svatého velikomučedníka Dimitrije nedopustil. Turecký paša, k němuž se odvolali, poručil zatčené propustit. Tehdy si vzpomněl otec Filotheos znovu na slova svatého Nektaria: „Stejně přijdeš na Paros.“ Za tři roky po této události otec Filotheos znovu navštívil Eginu. Chtěl nějaký čas pobývat v monastýru Chrisoleondisis. „Nechod tam“, radil mu vладыka, „budeš zklamán.“ Otec neposlechl a odešel do monastýru. K jeho zděšení se tam při trapéze (společném jídle) tak pohádali dva monaši, že se málem pobili.

Otcem Filotheem to natolik otrásl, že v noci z monastýru utekl. Tehdy pochopil, že svatý Nektarios je jasnozřivý....

V monastýru vладыky Nektaria bydlila celý měsíc sestřenice jedné z poslušnic. Za dva roky se vdala. Když to matky řekly vладыkovi, odvětil: „Stejně se stane monaškou.“ „To není možné, vладыko, vždyť je vdaná.“ „Vidím ji v říze, tedy bude!“, odpověděl. A skutečně. Za několik let její manžel zemřel a vdova se stala monaškou. Později byla ustanovena igumenou v monastýru svatého Miny.

Přebývajíc v modlitbě

Vладыka Nektarios všechn svůj čas věnoval modlitbě. Modlil se dlouhé hodiny, někdy celou noc besedoval s Hospodinem. V jeho kešli visela ikona přsváté Bohorodice, před níž se vždy modlil nahlas. Někdy odcházel do lesa a tam setrval na modlitbách v osamění. Jednou poslaly monašky dívku, aby přinesla vладыkovi židli. Myslely, že se starci těžko stojí. Když jej v lese našla a přišla blíže, uviděla, že stojí ve vzduchu a nohama se nedotýká země. Svatý Nektarios zpozoroval její úžas, posíl jí, aby nikomu nevyprávěla, co viděla.

Vладыku znali všichni. Chodili k němu se svými bolestmi a starostmi. Mnohým pomohl. Uzdravoval posedlé, nemocné. Jedna dívka přijela do monastýru, aby se vyléčila z uhranutí. Měla nervové záchvaty a málem přišla o rozum. Svatý Nektarios ji pozorně vyslechl, modlil se za její uzdravení. Když vložil epitrachil na její hlavu a požeňnal ji, ustaly její záchvaty. Za vладыkou přicházeli i nevěřící, dokonce ateisté. Mnozí z nich se po jeho radách stali horlivými křesťany.

Pomluvy

V Athénách se však našli i takoví, kteří škodili vладыkovi a jeho monastýru. Svatý Nektarios hodně vytrpěl od nactiutračů. Rozšiřovali pomluvy o starcově nemravnosti. Psali dokonce lživá obvinění Posvátnému synodu. Tehdejší představitel Synodu blažený Theoklit, arcibiskup athénský, přijel roku 1908 na ostrov, aby se přesvědčil o pravdě. Když nějaký čas pobyl v monastýru, byl nucen konstatovat, že se zde „tvorí Boží dílo“.

Proti vладыkovi Nektariovi vystupoval také arciepiiskop athénský Meletios (Metaxakis), který byl později ekumenickým patriarchou. Nenáviděl monastýry. Když vладыka Nektarios s velkými obtížemi obnovil eginský monastýr Sv. Trojice, ostře ho odsoudil: „Monastýr zde stavíš? A nevidíš, kolik je kolem dokola prázdných chrámů? Dnešní doba není vhodná pro monastýry!“ Ale vладыka pokračoval přes všechny nepřítelné a překážky. Dnes je Egina ostrovem, na němž je více monastýrů než kdekoli jinde v Řecku. Svatý Nektarios říkal, že se Egina stane Athosem ženského monaství. V současnosti je na tomto malém ostrově devět ženských monastýrů.

Našli se také lidé, kteří rozšiřovali pomluvy, že vše, co pro církev vykonal, dělá jen, aby se proslavil, zviditelnil. Byli i takoví, kteří dokonce tvrdili, že monašky sv. Nektariovi rodí nemluvnátka a házejí je do monastýrské studny. Jedna žena z ostrova Eginy měla šestnáctiletou dceru, ke které se velmi špatně chovala. Kolikrát jí vyhrožovala zabitím. Dívka byla tichá a zbožná. Uprchla od nemocné matky a hledala útočiště v monastýru. Vладыka jí požeňnal a řekl monaškám, aby se o ni postaraly. Matka začala naléhat, aby se dcera vrátila. Svatý Nektarios se obrátil k athénskému arciepiiskopovi Theoklitovi, jenž byl toho názoru, že je nutno děvče před matkou chránit. Ta však dala stížnost soudu s tím, že dcera je v monastýru zneužívána. Athénská prokuratura vypravila na Eginu dva své vyšetřovatele. Ti vtrhli do monastýru bez ohledu na monastýrská pravidla a zamířili přímo do kelie vладыky Nektarie. Vyšetřovatel prokuratury začal na sedmdesátiletého Nektaria křičet, uchopil jej za rameno, třásl s ním a vyhrožoval: „Ukažte mi, kam jste naházeli mrtvá nemluvnata, nebo vás dám všechny zavřít!“ Svatý Nektarios pouze pozdvihl ruku k nebi a řekl: „Hospodin vše vidí.“ Za týden po této události vyšetřovatel onemocněl. Ruka, kterou vztáhl na vладыku, ochrnula. Pochopil, že se dopustil špatnosti, požádal, aby ho zavezli na Eginu. Prosil svatého Nektaria, aby mu odpustil. Přes všechny ústrky a příkoří se monastýr

rozrůstal. Stal se duchovním centrem, v němž věřící nacházeli útěchu a posilu.

Smrt svatého Nektaria

Svatý vladyka Nektarios prožil v monastýru dvanáct let. Hospodinu se zalíbilo, aby odešel z tohoto světa brzy. Samotná vladykova duše se vznášela již za života v nebeských výšinách a spěchala do Božího království. Roku 1920 vladyka Nektarios těžce onemocněl. Měl strašné bolesti, ale nikomu se nesvěřoval. Člověk, jenž pomohl k uzdravení mnohým svými modlitbami, nemohl pomoci sám sobě. Byla to vůle Hospodinova, neboť je řečeno: „...musíme skrze mnohá soužení vejít do království Božího.“ (Sk 14, 22) Vladyka odešel do monastýru Chrisoleondisis v Egině, kde byla zázračná ikona přsvatě Bohorodice. Před touto ikonou se modlil nepřetržitě patnáct dní. Nemoc však neustupovala. Svátý Nektarios předpověděl svou smrt. Po cestě zpět do monastýru, v němž žil, se zastavil, sestoupil z oslíka a poklekl. Monaška, která jej doprovázela, se domnívala, že se mu přitížilo. Ale on jí se slzami v očích řekl: „Naposledy žehnám svému monastýru a všem obyvatelům ostrova. Brzy od vás odejdu.“ „Kam půjdeš?“, tázala se. „K Hospodinu“, odvětil. „A co bude s námi“, zvolala s pláčem. „Budete požehnanými monaškami, přijedou za vámi přátelé, budou vás chránit a budou o vás pečovat i věřící, i kněží, archijereji - všichni.“

Když se bolesti staly nesnesitelnými, monašky nechaly vladyku Nektaria přenést do Athén do nemocnice Areteio. „Kdo to je, monach?“, tázali se na příjmu. „Ne, vladyka“, odpověděla monaška. „Nežertujte sestry a řekněte nám jeho jméno, abychom jej mohli zapsat mezi pacienty.“ „Je to opravdu metropolit pentapolský, Nektarios!“ „Proč ale nemá peníze na zaplacení?!“ Vladyka peníze opravdu neměl. Proto ho umístili na oddělení pro beznadějně nemocné chudé občany. V nemocnici prožil dva bolestné měsíce. Po přijetí svatých Kristových Tajin odešel k Hospodinu 8. listopadu 1920.

Když svatý Nektarios vydechl naposled, přišly sestry, aby jej připravily k pohřbu. Sňaly z něj košili a položily ji na vedlejší postel, na které ležel zcela nepohyblivý ochrnutý pacient.

Hned se uzdravil a začal chodit. Pokoj, v němž zemřel svatý Nektarios, se naplnil Božskou vůní, která tam přetrvávala podle svědků několik měsíců. Monaška, která bděla u vladykova úmrtního lože, pozvala kněze, aby jí pomohl převést tělo svatého do Eginy. Monašky chtěly uskutečnit panychidu v monastýru na Egině, nikoli v Seminári bratří Rizari.

Tělo převezli do Pirea a vystavili v chrámu Svaté Trojice. Mnoho lidí přišlo, aby se rozloučilo s vladykou. Všichni ucítili nadpozemskou vůni, která naplňovala celý chrám. Viděli, že vladykovy vlasy a vousy jsou pokryty krůpějí. Téhož dne převezli světcovo tělo na Eginu. I tam bylo cítit Božskou vůni.

Nelze ani popsat, jak ostrované přivítali loď, která přivezla rakev s tělem svatého Nektaria. Zvony všech chrámů plnily svými tesknými hlasy celý ostrov, obyvatelé plakali. Nepřehledné zástupy se přišly rozloučit s člověkem, který jim žehnal a uzdravoval je. „Ztratili jsme svého ochránce, ostrov osiřel“, naříkali. Je známo, že do příchodu vladyky Nektaria byl ostrov neúrodný, jako by na něm leželo temné prokletí. Po jeho příchodu začala ostrovní políčka a sady vydávat neobyčejně hojnou úrodu. . .

Obyvatelé odnesli rakev s tělem od lodi do monastýru. Celou noc se v chrámě sloužily pohřební obřady, při nichž se vladykovo čelo neustále pokrývalo nebeskou rosou, vydávající omamnou vůni. Lidé ji stírali vatou, kterou si ponechali jako svatou relikvii. . .

Za 48 hodin pohřbili světcovo tělo na monastýrské zahradě před chrámem.

S místem, kde byl svatý Nektarios pohřben, je spojen zvláštní příběh. Dříve než se vladyka přestěhoval na Eginu, byl starobylý Trojický monastýr, jak víme, velmi zanedbaný. Staříčká monaška žijící v jeho rozvalinách, chtěla vysadit na jednom místě borovici. Začala kopat a v tom uslyšela: „Tady nekopej!“ Myslela si, že se jí něco zdálo a kopala dále. Příkaz se ozval znovu, nálehavěji. Začala tedy kopat na jiném místě. . .

O mnoho let později tam, kde původně kopala, byl pochován svatý Nektarios. . .

*z knihy Charalampije Vasilopoulose
přežil arciepiškop Kryštof*

PUTOVÁNÍ ZA KRÁSOU

Tak jsme zase putovali! Nikoliv jako turisté, kteří obdivují jen krásy světa, naše pouť byla duchovní a vedla nás do míst v Srbsku a na Černé Hoře, kde pravá víra v Boha - Stvořitele zapustila kořeny již v prvních stoletích našeho letopočtu. A tak náš autobus, „v podpalubí“ plný balíků humanitární pomoci pro současnou válkou trpící zemi, s vladykou Kryštofem a s 35 poutníky „na palubě“, vyjel 7. září

Pečská patriarchie

z Prahy nejdříve do Brna a Bratislavy, kde „nabral“ další poutnické duše, a pak s námi odbočil přes Maďarsko rovnou dolů, do hlavního města Srbska, Bělehradu. Uvítalo nás krásné, prosluněné velkoměsto s katedrálou svatého knížete Sávy, na patriarchii nás Jeho Svatost patriarcha Pavel (Pavle) už vyhlížel. Otevřená náruč přátel, díkůvzdání v katedrále z dávno minulého věku, občerstvení a požehnání Jeho Svatosti všem, kdo připutovali z české země a Slovenska do míst, která už v minulosti byla vždy bratrská. V patriarchii katedrále byl v roce 1921 vysvěcen na biskupa sv. novomučedník Gorazd svatým srbským vladykou Dositejem. Vladyka Dositej byl také umučen fašisty.

Nepobyli jsme dlouho - další cesta vedla do monastýrů Žiča a Studenica, které patří k nejstarším v Srbsku. Žiča udiví svou červenou barvou. Prohlédneme monastýrskou zahradu a už jsme zváni na bohatý obět. Vladyka Chryzostom je dávným známým našeho vладыky Kryštofa ze studií v Řecku.

Ale i přátelé se musí loučit a jedeme dál. Šeří se. Jsme vítáni všemi zvony chrámu Zesnutí přesvaté Bohorodice; byl mnohokrát vypleněn tureckými nájezdy, ale vždy znovu v plné kráse obnoven. Jeho starobylost a freskami zdobené chrámové zdi nás nutí nejen k pokoře, ale i k obdivu umělecké dovednosti dávných mistrů ikonopisců.

Díkůvzdání, ale to už nám otcové monaši chystali báječnou večeři, jakou by nesvedl ani náš

český šéfkuchař Vrabec. Nocleh. A krásné tiché pokojíky s výhledem do monastýrské zahrady. Modlíme se - Bože, děkujeme Ti, že jsme připutovali bez nesnáží. Dopravní podnik města Chomutova se vyznamenal a velmi pěkně nás po této stránce zabezpečil. Ráno po božské liturgii a vydatné snídani putujeme k horám na obzoru, opouštíme monastýr, kde jsme byli přijati s láskou vpravdě bratrskou. Jedeme tichou krajinou s vesničkami a drobnými usedlostmi a žasneme - všude veliká výstavba nových domů. Některé s věžičkami a ozdobami připomínají turecký stavební styl, ostatně, už jsme na území, kde vedle křesťanství žije islám, jak prozrazují štíhlé minarety. Jsme v území blízkému Kosovu, v současnosti „horká půda“ bývalé Jugoslávie. Novi Pazar. Čekáme na vladyku Artemije, kterého známe z jeho návštěvy u nás před dvěma lety. Vladyka Artemije je vyznavačem dnešní doby. Prohlédneme s ním nejstarší křesťanský chrám postavený na území Srbska, zasvěcený sv. apoštolovi Pet-

o. Daniel na pastvě

rovi. Maličky, s půdorysem rovnoramenného kříže, z 5. století. Jsou ještě patrné ikony na stěnách. Stojíme v úžasu, zapálíme svíčku. Myslíme na první věřící, kteří zde přinášeli své modlitby Hospodinu. Ale už je potřeba jít, čeká objednaná ochrana. Závory, vojenské stráže armád KFOR a ORFOL, vyslaných Evropskou unií k zachování míru v této zemi. Opodál skupina tanků, o kus dál varování: „Nevstupovat, miny!“ V okech jsme zatáhli záclonky, pro každý případ. A mlčíme, je nám úzko u srdce i na duši! Taková je válka! Napadá mne verš:

„Bože, jak divný je to svět,
s poutníky musí eskorta, kulomet!
Bratr bije bratra napotkání -
bez pokání!
Matky zas pláčí nad mrtvými syny.
Dej, Bože, milost, ať svět je jiný,
v Tvé lásce jiný...!

A tak projíždíme nádhernou krajinou s vojenským doprovodem Italů. Hustá mlha zatím zakrývá výhled na vysoké skalní ma-

sívy plné soutěsek, převisů a hlubokých strží, ostré serpentinu silnice nás vedou k náhorní planině. Vojáci nás doprovodili až k bráně monastýru Vysoki Dečani s chrámem svatých Kosmy a Damiána. Nejstarší dochovaný monastýr z 12. století s ostatky sv. Stefana Dečanského. Dávni umělci zde zachytili na stěnách své osobní úryvky sv. Evangelia. Dlouho stojíme a vstřebáváme tu krásu.

A již je tu Peč, sídlo prvních srbských patriarchů, náš dnešní cíl. A upřímné, srdečné přivítání matek monašek, krásné čisté pokojky přijaly naše cestou utrmácená těla. Dojeli jsme právě včas, za okny náhle zabubnoval déšť, dlouho vyhlížený obyvateli zdejšího kraje. Radovali se, prý, přivezli jste nám vláhu! Díky Bohu! Jenže „vláha“ se brzy změnila v prudkou bouři, kdesi prásklo a byla tma. Dole v kraji uhodil blesk do transformátoru, až do rána montéři opravovali poškozené elektrické vedení. Nevadí nám to, spíme v pokojíčkách, jako když nás do vody hodí! Ráno bylo opět jasné, bílý monastýr s osmset let starým chrámem Zesnutí přesvaté Bohorodice už zase zářil do kraje! Chrám má uvnitř freskovou výzdobu z doby, kdy u nás mistr Theodorik zdobil Karlu IV., Otcí vlasti, jeho královskou kapli na Karlštejně.

Po božské liturgii obdivujeme monastýr. Najdeme v něm mnoho moderního zařízení. Před chrámem stojí staletá lípa, která zaručeně pamatuje nájezdy Turků. Nebyt smutečních oznámení na vratech monastýru se seznamem mladých lidí ve věku od 15 do 30 let padlých a zavražděných v současné ne-

Monastýr Sopočany

ikonopisec o. Ilarion

ve teplé bundy a převové spací pytle, blíží se zima, nám vystrojili mohutný oběd. Cestujeme, jedeme k monastýru Djodjevi Stupovi, v Podhoroci skit v hlubině skály, kterou podle legendy objevil chlapec - pasáček ovcí. V podzemí vznikla svatyně na způsob katakomb, v nichž se ukrývali zdejší první křesťané před pronásledovateli. Nahoře háje fíkovníků a oliv, štíhlé pinie a skupina rozložitých kaštanů. Následoval monastýr zvaný Dajbabe, pak další, jako perličky rozhozené

o. Daniel vyrábí smetanu

smyslné domácí válce, celý kraj by činil dojem utěšeného, bezpečného koutu uprostřed zdejší Boží přírody. V monastýru Sopečani, kde předáváme humanitární pomoc, nové teplé bundy a převové spací pytle, blíží se zima, nám vystrojili mohutný oběd. Cestujeme, jedeme k monastýru Djodjevi Stupovi, v Podhoroci skit v hlubině skály, kterou podle legendy objevil chlapec - pasáček ovcí. V podzemí vznikla svatyně na způsob katakomb, v nichž se ukrývali zdejší první křesťané před pronásledovateli. Nahoře háje fíkovníků a oliv, štíhlé pinie a skupina rozložitých kaštanů. Následoval monastýr zvaný Dajbabe, pak další, jako perličky rozhozené

v kraji. Nejzajímavější snad byl Ostrog; úzké kamenné schodiště nás dovedlo do monastýru vysoko na strmé skále, přilepeného k čedičovým masivům jak vlaštovčí hnízdo. Nádherný výhled do širokého kraje plného olivovníků a fíkových hájů s nepřehlednými lány vinic. Země promodlená a bolavá současným neklidem, pozeňnaná Stvořitelem svou neobyčejnou tichou krásou. Monastýr Ostrog byl vždy nedobytný, marně byl obléhán Italy i za II. světové války, zůstal jako mohutná obranná pevnost dodnes.

Monastýr Reževiči na skále nad mořem. Nekonečný výhled na vlnící se obzor. Z rozvalin obnovený o. Mardarijem. Promodlený mnoha poutníky vždy vděčně a s láskou přijímanými pod jeho střechu. A co bylo dál? Kam jsme v dalších dnech putovali? Naše další cesty vedly Srbskem a Černou Horou do monastýrů v metropoli Sremské Karlovce, kde se nachází patriarší bohoslovecký dům a seminář, zároveň i obrazárna vzácných ikon a muzeum starého bohoslužebného náčiní; zlaté liturgické kalichy, relikvie a nádherná bohoslužebná roucha. Zářila z vitrín jako vzácné skvosty. Obdivujeme dávné, zlatem zdobené mitry a žezla. Muzeem nás provázel rektor bohosloveckého semináře. V přednáškovém sále nás vítal nádherný chórový zpěv bohoslovců. Vysocí, urostlí černovlasí chlapičci dinárského typu (jakými se u nás vyznačoval Karel Hynek Mácha, zřejmě měl jihoslovanského předka) pěli jako sbor cherubínů. Následovala přednáška vладыky Kryštofa o dějinách České pravoslavné církve, která vydala za II. světové války národu a Církvi mučedníka svatého vладыku Gorazda. Dějiny Černé Hory jsou plné ustavičných bojů o nezávislost na Osmanské říši a v mnohém se podobají dějinám české země.

Blížil se podvečer, ještě zastavení v městečku Tivac s kaplí svatého Sávy (1175 - 1235), zakladatele autokefální Srbské pravoslavné církve. Svatý Sáva byl roku 1219 vysvěcen nicejským patriarchou na prvního srbského archijereje, je zakladatelem srbského písemnictví. Bohužel, už nám nezbyl čas na přístav Kotor, jedeme tedy přímořskou úžinou rychle

Otcové monaši při krátkém odpočinku při práci na poli

do monastýru Savina, památného i pro naši pravoslavnou církev, neboť zde roku 1936 pobýval s poutníky svatý Gorazd. Fotografujeme se v místech, kudy vedly i jeho kroky do výstavného chrámu se vzácnými freskami a s nádherným sloupovým ikonostasem v byzantském stylu. Kolem chrámu je malý hřbitov s honosnými hrobkami kotorských námořních admirálů, opodál nízká stavení monachů, před nimi staletá lípa a trsy trvalky v pěstěném zeleném pažitu trávy. V údolí pod hradbami bílé město. Šeří se, maják u přístavu už zažehl světla, září na vodní hladině zátoky jako zlaté šípky. Kotor sám i kotorská zátoka jsou památné i našemu srdci. Dne 1. února 1918 zde vypukla stávka, vzpoura námořníků válečné 5. flotily rakousko-uherské, námořníci žádali na admirálech a Vídni okamžité ukončení války. Jejich vzbouřeňským velitelem byl Čech František Raš. Po obklíčení a potlačení vzpoury byli všichni vzbouřenci popraveni, jejich hromadný hrob je v Kotoru.

Do kotorského přístaviště také 11. října 1934 připlul jugoslávský vojenský křižník s mrtvým králem Jugoslávie Alexandrem I. z rodu Karadjordjevičů, který byl 10. října při státní návštěvě zavražděn ve francouzském přístavu Marseille zároveň s francouzským politikem Jeanem Barhouem. Oba usilovali o posílení Malé dohody (ČSR, Jugoslávie, Rumunsko - vojenský pakt vzájemné pomoci při napadení nepřitelem) proti rozpínavos-

ti tehdy již nacistického Německa. Zejména Barthou zastával stanovisko proti jeho poválečnému zrovnoprávnění s ostatními státy Evropy (např. Německo nesmělo zbrojit). Nebylo pochyb, nitky atentátu vedly do Berlína, atentátníkem byl chorvatský proněmecký nacionalista. Oba, král i Barthou, vykrváceli na dlažbě Marseille bez včasné pomoci. Mrtvý král se vrátil domů, do sjednocené Jugoslávie na vojenském křižníku jugoslávského námořnictva do Kotoru a dle dochovaných pramenů jeho poslední slova před smrtí byla: „Čuvajte (chraňte) mi Jugoslaviju“.

A jede se dál - tentokrát do monastýru Cetinje a Podgorica v líbezně hornaté krajině Černé Hory, která byla slovanskými kmeny obývána již v 5. a 6. stol. po Kristu. Mohutný cetinjský monastýr byl založen roku 1484 Ivanem Černojevičem a stal se centrem odporu a bojů ČernoHORCŮ proti tureckým nájezdníkům. Na Černé Hoře žil a umělecky tvořil významný český malíř 19. století, Jaroslav Čermák (1830 - 1878). Jeho rozměrná, nádherná plátna „Raněný ČernoHorec“, „ČernoHorka“

Řezbář o. Avakum

a „Černohorská princezna v tureckém zajetí“ patří k pokladům naší Národní galerie.

Do monastýru v Cetinje jsme už jeli černo noční tmou plných šest hodin, jen světlá autobusu ohmatávala příkrou silničku v horách, pod ní hluboké strže a průrvy. Mlčíme, tiše se modlíme, ale důvěra v Boží pomoc a virtuózní dovednost našich pánů řidičů, kteří patří k nejlepším v Dopravním podniku města Chomutova, nás uklidňovaly. Ostatně, přesvatá Bohorodice nad námi bděla a svatí andělé strážní jistě měli pohotovost! Netušili jsme, že nahore, na planině, na nás už plné tři hodiny čeká monastýrská spojka, otcové monaši. Konečně se náš koráb vynořil z „egyptské tmy“, vítání a úsměvy. Zdraví došli! A pak nás otcové vedli další úzkou silničkou k bílému hrazenému dvorci s chrámem, ale ještě dříve, než jsme doputovali, vítají nás půlnoční zvony a nádherně ozářený Kříž kdesi vysoko nad monastýrem. Byli jsme okouzleni a dojati nesmírně srdečným přivítáním, celý monastýr byl na nohou a čekal na náš příjezd. Už byly pro nás připraveny pokojíky, občerstvení a otevřená náruč všech obyvatel monastýru. Velký zářící Kristův kříž nad ním bdí, teprve ráno jsme se dověděli, jak se dostal až na samý vrchol příkré čedičové skály. Prý docela jednoduše - stačilo pár horolezců a vojenský vrtulník, který kříž ukotvil i se stovkami žárovek. Žasneme nad krásou monastýru, září do

kraje jako perla v dlani Stvořitele, uprostřed nádvoří chrám v zeleném pažitě, plno květin pod loubím, v květináčích veliké trsy zářivých muškátů. Pokoj a klid jako za času hlubokého míru nad krajinou, kdy o nějakých vojenských jednotkách KFOR nebylo ani vidu ani slechu. Modlíme se, Bože, pomoz této těžce zkoušené zemi znovu najít svůj mír a řád, uchraň ji před každou neláskou a zmatkem, aby zase byla radostným domovem všech, kdo ji obývají. Naše putování za Boží láskou a krásami Srbska, Kosova a Černé Hory pomalu končilo. V úterý 16. září jsme opustili poslední monastýr na Frušské Hoře, kde několik měsíců sloužil vladyka svatý novomučeník Gorazd, vracíme se domů. Znovu nádherná velehorská krajina, vrcholky Dinárských hor v oblacích podzimní mlhy. Opět tunely ve skalách, znovu příkrá úbočí plná křovin a smíšených lesů, prudké serpentiny silniček a silnic, hluboké strže se stužkami čistých horských vod, tu a tam bílá kaplička nebo malý skit jen tak pro pár zbožných duší.

Rozskočte se hory, řekl Bůh Stvořitel, když obhlížel své stvořitelské dílo a chtěl Zemi přidat na krásu. A hory se rozskočily a vzniklo všechno, čemu dnes říkáme hory, údolí...

Tak se mi zdá, že se Hospodin právě sem, když rozdával krásu, vrátil dvakrát.

Marie Šulcová

SVATÁ VELIKOMUČEDNICE KATEŘINA

24. listopadu / 7. prosince

Svatá velikomučednice Kateřina trpěla v době vlády císaře Maximina (305 - 313). Jejím otcem byl správce egyptské Alexandrie Konst. Kateřina se vyznačovala vzácnou krásou a inteligencí. Dostalo se jí vynikajícího helénského vzdělání. Mladíci z nejlepších rodin se ucházeli o její ruku, ale ani jeden se nestal jejím vyvoleným. Rodičům řekla, že si vezme pouze toho, kdo ji převýší vědomosti, bohatstvím, krásou a moudrostí.

Matka svaté Kateřiny byla tajná křesťanka. Poslala dívku s žádostí o radu ke svému

duchovnímu otci, svatému starci, který žil na modlitbách v osamění v jeskyni nedaleko za městem. Starec, když vyslechl Kateřinu, řekl, že zná Mládce, který ji převyšuje ve všem, neboť „Jeho krása září víc než slunce, Jeho moudrost vládne všemu stvoření, bohatství Jeho se rozlévá po celém světě a vznešenost Jeho rodu je nevslovitelná“. Svatá panna zažehla přáním spatřit tohoto Mládce. Starec jí dal ikonu přesvaté Bohorodice s Ježíšem Kristem v náručí a dodal, aby se vroucně modlila k vládkyni nebes - Matce nebeského

Ženicha, aby jí laskavě ukázala svého Syna. Svatá Kateřina se vroucně modlila celou noc a stala se hodnou spatřit přesvatou Bohorodici. Matka Boží prosila svého Syna, aby pohlédl na Kateřinu, která před nimi pokleká. Mládenec ale odpověděl, že se na ni nemůže dívat, neboť je tak nevzdělaná, prostá a nerozumná jako každý člověk, který není omyt vodami svatého křtu a nenese pečetí Ducha Svatého. Zarmoucená služebnice znovu

Ikona sv. velikomučednice Kateřiny

a on ji naučil pravdám víry Kristovy. Řekl jí, aby chránila svou neporušenost a neustále se modlila. V Bohu moudrá Kateřina toužící po pravdě a spasení uvěřila celým srdcem v Ježíše Krista a přijala z rukou svatého starce křest.

Znovu jí bylo dáno vidět přesvatou Bohorodici s Mláďencem. Nyní na ni Pán hleděl laskavě a dal jí prsten, aby se s ní zasnoubil. Když vidění skončilo a Kateřina se vzbudila ze snu, na ruce jí zářil prsten - dar Nebeského Ženicha. V srdci pocítila tak nevyslovitelnou radost, že se od té chvíle cele oddala Boží lásce.

V té době se v Alexandrii konaly pohan-ské svátky, na které přijel sám císař Maximin. Město bylo plné buzení obětovaných zvířat. Všude tlačence a zmatek. Svatá Kateřina trpěla obavami o hynoucí lidské duše. Šla k císaři a moudrostí usvědčila pohany ze lži. Císař se divil neobyčejné moudrosti a pozoruhodné kráse této dívky. Báł se, že by zůstal poražen

a zahanben jejími slovy. Proto sezval 50 učených mužů, aby s ní vedli rozhovor. Ale svatá, Boží poznání s nebes majíc, převýšila mudrce. Ti uvěřili v Krista - a v zápětí byli upáleni. Pak se Maximin pokusil svést svatou Kateřinu bohatstvím a slávou. Nabídl jí manželství a půl císařství. Kateřina odpověděla poukazem na to, že je křesťankou zasnoubenou Kristu. Pouze On jediný je jejím ženichem a ona upřednostní oděv mučednický před purpurovým pláštěm.

Maximin jí vydal krutému mučení a vrhl ji do vězení. V noci přišla do vězení císařovna Augusta, manželka bezectného Maximina, v doprovodu vojévůdce Porfirije a oddílu vojáků. Svatá mučednice jim objasnila křesťanské učení a oni uvěřili v Krista. Každý den do okna vězení přilétala holubice a přinášela jídlo. Nakonec se stala svatá Kateřina hodnou spatřit samotného Vítězného Pána Ježíše Krista, obklopeného velikou slávou a všemi nebeskými mocnostmi. Pán řekl, že ji v jejím utrpení neopustí a že ona svým utrpením k Němu přivede mnohé a za to se jí dostane netlejšího věnce.

Svatou mučednici znovu přivedli k soudu. Poručili jí, aby obětovala bůžkům, jinak bude mučena na kole. Svatá vyznala Krista a sama přistoupila ke kolu. Ale anděl rozbil nástroj mučení. Když tento zázrak uviděla císařovna Augusta, velitel Porfirij a s nimi 200 vojáků, vyznali přede všemi křesťanskou víru. Byli ihned zabiti stětím a Království Ne-

beského zjevně dosáhli (jejich památka se slaví 24. listopadu / 7. prosince). Když se Maximin přesvědčil, že ani lichocením ani hrozbami ani mučením nemůže svést svatou pannu, přikázal ji stíti mečem.

Sláva svaté velikomučednice byla rozšířena jak na Východě tak na Západě. Její neporušenost, statečnost a vytrvalost oslavil svatý Theofan Vyznavač, episkop Nicejský (+ cca 850), když napsal její kánon.

Podle církevní tradice byly ostatky velikomučednice Kateřiny přeneseny anděly na horu Sinaj. Ve 4. stol. byla objevena ctěná hlava a levá ruka svaté mučednice. S úctou byly přeneseny do nově postaveného chrámu sinajského monastýru, který vystavěl svatý císař Justinian (527–565, památka 14./27. listopadu).

přeložil Boris

LANŠKROUN

První listopadovou neděli, den po Dimitrijevské zádušní sobotě, sloužil Vysokopřeosvičený vladyka Kryštof svatou archijerejskou liturgií v chrámu sva-

tých Cyrila a Metoděje v Lanškrouně. Věřící naslouchali jeho promluvě o modlitbách za zesnulé a jejich důležitosti. Po bohoslužbě se vladyka Kryštof zúčastnil besedy s věřícími, při které mu byl dodatečně předán malý dárek k jeho životnímu jubileu, které oslavil v červnu. Děkujeme, vladyko, za slova povzbuzení a těšíme se, že nás opět brzy navštívíte.

věřící z Lanškrouna

HLAS PRAVOSLAVÍ V ROCE 2004

Věřícím a příznivcům sdělujeme, že Hlas pravoslaví v roce 2004 jim bude zaslán za režijní příspěvek (12 čísel včetně poštovního) 300,- Kč. Zájemci o jednotlivé číslo přispějí 17,- Kč. V tomto

číсле Hlasu pravoslaví bude dosavadním předplatitelům přiložena složenka s identifikačním číslem odběratele.

vydavatel

BIBLICKÉ VYPRÁVĚNÍ PRO DĚTI

DĚTEM

Zachariáš a archanděl Gabriel

Starý kněz Zachariáš byl jednoho dne sám v chrámě, kde pátil kadidlo k slávě Boží. Najednou zjistil, že už chvíli není sám - vedle oltáře stál nějaký anděl. Zachariáš se polekal.

„Neboj se“, řekl anděl. „Bůh vyslyšel tvé modlitby a tvoje žena Alžběta porodí syna. Pojmenujete ho Jan, a až bude starší, bude chodit a kázat všemu lidu, že již brzy přijde Spasitel.“

Zachariáš však nemohl uvěřit andělovým slovům: „Jak poznám, že mluvíš pravdu?“, zeptal se Zachariáš. „Má manželka i já jsme moc staří na to, abychom mohli mít dítě“. Tu mu anděl odpověděl: „Já jsem Gabriel a Bůh sám mě poslal, abych ti oznámil tuto radostnou zprávu, ale protože nevěříš mým slovům, nebudeš moci vůbec mluvit, dokud se nestane, co jsem ti řekl.“

I stalo se tak. Zachariáš byl němý, avšak čas běžel a téměř po roce porodila Alžběta syna. Všichni si mysleli, že se chlapec bude jmenovat Zachariáš po svém otci, ale k jejich překvapení pravila Alžběta „ne“. „Ne, chlapec se bude jmenovat Jan.“ „Jan, proč?“, ptali se jejich přátelé.

Obrátili se na Zachariáše, jenž ještě stále nemohl mluvit a zeptali se jej, jak se bude chlapec jmenovat. Zachariáš napsal na tabulku: „Jeho jméno je Jan“. A v tom okamžiku Zachariáš zjistil, že může opět mluvit.

Archanděl Gabriel se setkává s Marií

V malém městě Nazaret bydlela jedna mladá dívka, která se jmenovala Marie a která byla zasnoubena s jedním tesařem, který se jmenoval Josef.

Jednoho dne stanul před Marií archanděl Gabriel. „Zdravím tě, Marie“, řekl archanděl. „Jsi nejozdravější ze všech dívek na světě“. Marie se zeptala, co mýnil svými slovy.

„Neboj se, Marie“, odpověděl archanděl. „Bůh ti požehnal zcela jedinečným způsobem. Porodíš syna, kterého pojmenuješ Ježíš. Stane

se největším ze všech králů z rodu Davida - va a jeho království potrvá na věky.“

„Jak ale mohu porodit syna“, řekla Marie, „vždy jsem nikdy neměla žádného muže.“

„Boží Duch Svátý tě naplní“, pravil Gabriel, „a tvé dítě bude sám Syn Boží“.

Marie uctivě sklonila hlavu a odpověděla: „Ať se stane, co přikázal Pán.“

Anděl se zjevil také Josefovi a pověděl mu o svatém dítěti, které se narodí Marii.

„Jeho jméno bude Ježíš“, pravil Gabriel, „a bude v jeho moci vykoupit lidi ze všech jejich hříchů“.

Právě v době, když se to stalo, vydal císař v Římě příkaz, aby se všichni lidé nechali zapsat k daním. Museli se tedy vrátit na místa, kde se narodili, aby se dali zapsat do registru. Josef byl nucen cestovat do Betléma, kde se narodil. V té době byli již Josef a Marie sezdáni.

Josef a Marie se tedy vydali na dlouhou a únavnou cestu. Když došli až do Betléma, bylo již město plné lidí, kteří přišli, aby se zapsali do daňového registru, a pro Marii a Josefa nezbyla ani jedna místnost. Hostinec, do něhož přišli, byl plný, ale muž, jenž ho vlastnil, viděl, jak je Marie unavená, a bylo mu jí líto.

„Je mi líto, že pro vás nemám žádnou místnost“, pravil, „ale můžete spát ve stáji, chcete-li“.

Marie a Josef vděčně přijali jeho nabídku a udělali si mezi zvířaty ve stáji lůžko ze sena. A právě této noci se stal ten zázrak. Marie porodila syna, zavinula ho do právě vyrobených plenek a položila do jeslí.

Pastýři na louce

Na jedné louce u Betléma hlídali pastýři své ovce. Byla to temná noc, ale hvězdy svítily jasně. Pastýři poslouchali zvuky divokých zvířat, která by mohla napadnout jejich ovce. Najednou se celá obloha roz-

zářila jasným světlem, padli na zem a zakryli si tváře.

„Nebojte se“, pravil anděl. „Přišel jsem, abych vám pověděl o divu, který se stal. Dnes v noci se vám narodil v městě Betléme Spasitel. Hned se dozvíte, kdo to je, když najdete chlapce zabaleného do plenek a položeného do jeslí.“

Na nebi bylo nyní vidět mnoho a mnoho andělů a jejich velký chór překrásně zpíval na Boží počest.

„Sláva na výsostech Bohu“

Potom ta jasná záře zbledla a andělé zmizeli. Pastýři byli údivem bez sebe. Byla to skutečně pravda? Narodil se v Betléme Spasitel?

„Pojďme hned do Betléma“, řekli si mezi sebou. Musíme vidět ten zázrak, který se stal a o kterém nám dal Bůh vědět.

Ve velkém spěchu se vydali na cestu do města. Věděli, koho budou hledat - ne královského syna v paláci, ne dítě ve velkém pěkném domě, nýbrž novorozeně v jeslích. Brzy našli Josefa a Marii ve stáji za hostincem. Malé dítě leželo v jeslích přesně tak, jak řekl anděl.

Pastýři se zaradovali a byli velmi šťastní z toho, co viděli, a že o tom budou vyprávět všem lidem, které potkají cestou domů. Vykládali každému, kdo je chtěl posлуchat, o tom, jak našli dítě a že jim anděl řekl, je to Spasitel, na nějž všichni čekají. Lidé však byli zaraženi a nemohli tomu uvěřit. Jak se mohl jejich Spasitel narodit ve stáji. To bylo nepochopitelné.

Pastýři však nepochybovali o tom, co slyšeli a viděli. Zamířili zpět ke svým ovčím a velebili Boha za tento velký zázrak.

Tři mudrci

Hned po Ježíšově narození uviděli daleko na východě nějakí učenci, kteří se zabývali studiem hvězd, na obloze jednu novou zářící hvězdu. Slyšeli vyprávění, že narodí-li se daleko v Judsku velký král, rozsvítí se nová hvězda.

„Musíme najít toho nového krále a poklonit se mu“, pravili tito tři učenci.

Připravili se a naložili na své velbloudy dary pro královské dítě. Hvězda vedla jejich putování a po dlouhé cestě přišli do Jeruzaléma. Tam ztratili hvězdu z dohledu. V Jeruzalémě bydlel ve svém paláci Herodes. Ten uslyšel, jak se mluví o tom, že se mudrci ptají mezi lidmi: „Kde je ten novorozený chlapec, který se má stát židovským králem“.

Herodes se velmi znepokojil. Nový král - to přece nemohl připustit! Hned nechal poslat pro mudrce a pravil: „Pokračujte v hledání toho dítěte, a až jej naleznete, vraťte se a řekněte mi, kde se nachází, abych mu mohl i já vzdát čest“.

Herodes však vůbec nemyslel na to, aby vzdal čest svému novému soupeři o trůn. Chtěl být pouze zpraven o tom, kde se nachází ono dítě, aby je mohl zabít.

Hvězdu bylo nyní na obloze opět vidět, a ta vedla mudrce do Betléma, kde se zastavila nad jedním malým domem. V tom domě bydleli Josef a Marie se svým malým synem. Mudrci byli šťastní, že našli Ježíše a jeho matku. Poklekli před ním, položili před něj dary. Přivezli s sebou ty nejpěknější a nejdrahocennější dary. Jeden měl skříňku naplněnou zlatem, druhý pohár s kadidlem a třetí krabičku plnou myrhy. V noci měli mudrci sen, v němž byli Bohem varováni před návratem k Herodovi. Místo toho se měli vydat domů do své země jinou cestou.

Když Herodes zjistil, že byl oklamán, byl zlostí bez sebe. Rozhodl se, že se zbaví toho nového krále, a vydal proto jeden hrozně krutý rozkaz. Všichni betlémské chlapci do dvou let měli být zabiti. Nyní si byl konečně jist, že se zbavil toho nového krále. K Josefovi přišel ve snu anděl a řekl mu, aby vzal Marii a Ježíše a schovali se v egyptské zemi, kde zůstali, dokud Herodes nezemřel. Tehdy přišel znovu anděl a pravil, že se mohou vrátit domů. Tentokrát si postavili nový dům v Nazaretu.

*přeložil
Miroslav Kudla*

JÁKOB SE ŽENÍ

DĚTEM

Jákob žil u svého strýčka Lámana již sedm let a blížil se den jeho svatby. Hned jak ke strýčkovi přišel, zamiloval se do jeho mladší dcerušky Ráchely a Lában mu ji slíbil dát za ženu, odpracuje-li za ni sedm let. Již se stavěl svatební stan, do kterého budou snoubenci uvedeni a uloženi na společné lůžko, aby se stali manželi do konce života.

Samozřejmě, že se předtím konala hostina se zpěvem a tancem a bohatě se popíjelo víno. Tehdy bylo zvykem, že muži hodovali zvláště a ženy zvláště. Ty měly za úkol navonět svatební stan, uvést do něho nevěstu a uložit na lůžko, aby pak sama očekávala svého ženicha.

Bylo již hodně pozdě, když rozjařený Jákob vešel do tmy stanu, ulehl na lůžko a objeml svou nevěstu, aby z ní učinil svou ženu. Venku snad ještě hrála hudba a zazníval zpěv, když Jákob tvrdě usnul. Když se vzbudil, byl již bílý den, do stanu pronikalo světlo. Jákob se naklonil ke své ženě, aby ji políbil na dobré jitro - a v té chvíli ustrnul: ta, kterou mu uložili do svatebního lože a která s ním strávila dnešní noc, nebyla jeho milovaná Ráchel, ale její starší sestra Lea s nemocnými očima. Chvěje se, mlčí a slzy jí tekou a Jákob chápe, že ona nemůže za tento hrozný podvod. Dcery v žádném případě nesměly odporovat vůli otce. Rychle se Jákob oblékne a běží za Lábanem: „Cos mi to provedl? Což jsem u tebe nesloužil za Ráchel? Proč jsi mě oklamal?“ Ale Lában měl odpověď pohotově: „U nás není zvykem, aby se mladší vdávala dřív než pr-

vorozená. Ale chceš-li Ráchelu, můžeš ji mít také. Jen zůstaň s Leou celý svatební týden. Pak uděláme novou svatbu a dostaneš Ráchel a hned. Těch sedm let za ni mi můžeš odsloužit dodatečně“.

V těch dobách nebylo ještě zákonem, že muž směl mít jen jednu ženu. To uzákonil až Pán Ježíš Kristus. Jákobův bratr Ezau si vzal najednou dvě manželky a když viděl, že jeho maminka se kvůli nim trápí, vzal si ještě třetí, aby to napravil. Jákobovi by Ráchel byla docela stačila, ale chtěl-li ji dostat, musel přistoupit na dvojženství. Bylo mu trpkou

z podvodu, který byl na něm spáchán, ale pak si asi vzpoměl, že něco podobného vyvedl svému otci Izákovi. Využil jeho slepoty, aby se vydával za bratra a získal otcovo požehnání. Uvědomuje si, že pyká spravedlivě, a už se nevzpouzel. Za týden dostal Ráchel za svou manželku a zahájil další sedmiletou službu u Lámana.

*Váš vladyka Simeon
ilustrace Boris*

Vydává Pravoslavná církev v Českých zemích, P. O. Box 655, CZ-111 21 Praha 1.

Hlavní redaktor: Dr. Čestmír Kráčmar, Soukenická 10, 110 00 Praha 1. Technický redaktor: Boris Havel.

Redakce si vyhrazuje práva na případné úpravy, či krácení zaslaných příspěvků.

Uzávěrka každého čísla je 10. den předcházejícího měsíce. Vychází druhý týden v měsíci.

Litografie Lokša PrePress Rakovník, tisk Tuček tiskárna Rakovník.

Jedno číslo Kč 16,-, pro předplatitele u distribučního střediska v Praze Kč 15,-.